

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: - Ontwerp van decreet houdende vaststelling van het kwaliteitszorgstelsel in het hoger onderwijs
- Principiële goedkeuring

1. INHOUDELIJK

Met het voorliggende ontwerp van decreet wordt voor de hogescholen en de universiteiten het geïntegreerde stelsel van externe kwaliteitszorg op instellingsniveau definitief verankerd in de Codex Hoger Onderwijs. De instellingsreview zal voor hogescholen en universiteiten in de toekomst de basis worden van het gehele proces van verantwoording van de kwaliteit van opleidingen in het Vlaamse hoger onderwijs. De noodzakelijke verankering in de Codex Hoger Onderwijs van de instellingsreview als basis in het kwaliteitszorgproces wordt aangegrepen om het gehele systeem van kwaliteitszorg en accreditatie te herbekijken en zo te komen tot een allesomvattend en transparant kwaliteitszorgstelsel.

Op 15 december 2017 keurde de Vlaamse Regering het voorontwerp van decreet houdende vaststelling van het kwaliteitszorgstelsel in het hoger onderwijs een eerste maal principiële goed (VR 2017 1215 DOC 1331).

1. Samenvatting adviezen SAR

De SERV gaf advies over het ontwerp van decreet op 22 januari 2018. Op 29 januari 2018 bracht de VLOR advies uit over het ontwerp van decreet betreffende het nieuwe kwaliteitszorgstelsel.

Zowel de VLOR als de SERV staan positief ten aanzien van het voorontwerp van decreet, maar formuleren een aantal aandachtspunten in hun advies.

De SERV vindt het positief dat:

- de verantwoordelijkheid en autonomie bij de instellingen wordt gelegd en zo de kwaliteitscultuur versterkt wordt;
- de kwaliteit op opleidingsniveau centraal blijft staan;
- er een snelle en laagdrempelige ontsluiting van kwantitatieve en kwalitatieve informatie over opleidingen beschikbaar wordt gesteld voor studenten;
- fusies worden gestimuleerd en schaalvoordeel wordt gecreëerd doordat instellingen samen kunnen deelnemen aan de instellingsreview;
- de relevantietoets voor geregistreerde instellingen ervoor zorgt dat er wordt vermeden dat opleidingen worden erkend die geen arbeidskansen bieden;

-de systeembrede analyses worden ingevoerd met het oog op het leren van elkaar en het delen van goede praktijken.

De SERV stelt vast dat de beroepskwalificaties, die gelinkt zijn met kwaliteitskenmerk 2, het belangrijkste referentiekader blijft voor opleidingen in het hoger onderwijs.

De VLOR is positief over het doorlopen proces ter voorbereiding van het ontwerp van decreet, waarbij op verschillende momenten in dialoog is getreden met de stakeholders. De VLOR benadrukt ook tevreden te zijn over de opportuniteit die het nieuwe stelsel biedt om de ontwikkelde kwaliteitscultuur binnen instellingen verder te versterken en verankeren.

De VLOR beoordeelt volgende elementen als positief:

- de vermindering van de externe kosten en de nieuwe invulling van de administratieve last, die door betrokkenen binnen instellingen als nuttiger en waardevollere tijdsbesteding wordt ervaren;
- de aanlevering van kwantitatieve en kwalitatieve informatie over opleidingen, die nu toegankelijker is voor een breed publiek;
- het verlaten van het checklistperspectief dat gepaard ging met het visitatiestelsel.

Daarbij aansluitend waarschuwt de VLOR:

- voor het behouden van de autonomie van instellingen in het nieuwe stelsel, ook in de nog uit te werken beoordelingskaders;
- voor het blijvend bewaken van de planlast die gepaard gaat met het systeem van kwaliteitszorg in het hoger onderwijs.

2. Wijzigingen na adviezen SAR

Na de adviezen van de SERV en de VLOR zijn volgende wijzigingen aangebracht aan het voorontwerp van decreet.

De SERV geeft aan dat de manier waarop de betrokkenheid van externen gegarandeerd wordt, nog te weinig concreet is in het decreet. Om tegemoet te komen aan de opmerking van de SERV wordt de betrokkenheid van enerzijds interne en externe stakeholders en anderzijds externe, onafhankelijke deskundigen bij de regie, opgenomen als een onderwerp in de instellingsreview. De concrete uitwerking van de criteria voor de beoordeling van onderwerpen zal aan bod komen in de beoordelingskaders en behoeft dus niet in het ontwerp van decreet verder uitgewerkt te worden.

De aandachtspunten waar de VLOR in haar advies op wijst, zijn voornamelijk van technische aard en daar wordt aan tegemoet gekomen met aanpassingen in het ontwerp van decreet of in de memorie van toelichting:

1. De VLOR vraagt om in de verduidelijkende tekst in de memorie bij artikel 11, 'idealiter' te schrappen opdat bij de vastlegging van de onderwerpen en de kalender van de systeembrede analyses alle partners betrokken worden.
2. Ter verduidelijking wordt bij artikel 38 in de memorie toegevoegd dat een instelling slechts één maal in de lopende procedure het recht heeft om de aanvraag TNO opnieuw in te dienen na een terugtrekking. Het is immers niet de bedoeling uit te sluiten dat in een volgende ronde een instelling opnieuw een TNO aanvraag voor diezelfde opleiding zou indienen.
3. Op vraag van de VLOR wordt in het ontwerp van decreet ingeschreven dat bij de opmaak van de kalender van instellingsreviews de VLUHR formeel in het overleg wordt betrokken.
4. Om te vermijden dat instellingen met een te grote planlast zouden geconfronteerd worden indien door de NVAO vaak zou worden overgegaan tot de uitspraak van een besluit instellingsreview met beperkte geldigheidsduur, werd in de memorie toegevoegd dat een dergelijk besluit telkens goed moet worden beargumenteerd.

Volgende vragen van de VLOR worden niet of gedeeltelijk ingewilligd:

1. De VLOR vraagt om artikel 27 te schrappen en geen nieuwe indiendata te bepalen voor aanvraagdossiers bij de Commissie Hoger Onderwijs voor nieuwe opleidingen. De vervroeging van data is essentieel voor de goede voorbereiding van de procedure TNO door de NVAO. Om tegemoet te komen aan de vraag van de VLOR wordt in het ontwerp van decreet de datum voor indiening van het aanvraagdossier bij de Commissie Hoger Onderwijs verlaagd naar 1 maart, in plaats van 1 februari. Op deze manier hebben de instellingen hoger onderwijs een maand meer tijd om hun aanvraagdossiers voor te bereiden.
2. De VLOR pleit ervoor om de beoordelingen van internationale gezamenlijke opleidingen niet verplicht te laten uitvoeren aan de hand van de European Approach for Quality Assurance of Joint Programmes. Echter, deze aanpak werd ontwikkeld om instellingen te ontlasten zodat ze geen verschillende kwaliteitszorgprocedure moeten doorlopen volgens de nationale kaders van de landen waar de opleiding wordt aangeboden. Daarom is het aangewezen om deze aanpak toch verplicht te houden voor de evaluatie van internationale, gezamenlijke opleidingen.
Er wordt wel rekening gehouden met de opmerkingen van de VLOR betreffende de termijn voor accreditatieaanvraag (artikel 59), die naar twee maanden wordt gebracht, gezien de beoordelingsprocedure bij de European Approach dan al vooraf is gebeurd.
In het decreet wordt ook bij artikels 36, 64 en 74 ingevoegd dat de publicatie van het externe beoordelingsrapport de startdatum bepaalt voor de accreditatieaanvraag. Daarbij wordt in de memorie ook toegelicht dat deze gepubliceerde externe beoordeling de basis vormt voor de accreditatieaanvraag.
3. De VLOR vraagt om in de memorie van toelichting te vermelden dat in bijlage bij het dossier ook informatie gevoegd moet worden over het personeelsbeleid, waaronder het welzijn van het personeel en de rapportering over de welzijnsenquêtes. Het personeelsbeleid valt evenwel buiten de scope van het voorliggende decreet, dat het kwaliteitszorgstelsel in het hoger onderwijs in verband met onderwijsactiviteiten wijzigt. Binnen de hogeronderwijsinstellingen zijn er andere kanalen om verantwoording af te leggen over het welzijn van het personeel. Op deze vraag wordt dan ook niet ingegaan.
4. De VLOR vraagt om opleidingen met uitbreidingen van studieomvang, de onderzoeksmasters en de opleidingen met een gelijkaardige overgangsprocedure (zoals de opleidingen verpleging) niet te verplichten om een eerste opleidingsaccreditatie aan te vragen. Echter, de procedure die zij voor de uitbreiding van studieomvang moeten doorlopen, gebeurt voornamelijk op papier en is dus eerder vergelijkbaar met een TNO. De desbetreffende opleidingen wijzigen volledig van inhoud en daarom is voor deze opleidingen een eerste accreditatie, waarbij vastgesteld wordt dat de kwaliteit van de opleiding geborgd is, toch nog vereist. In het ontwerp van decreet wordt ook bepaald dat deze opleidingen geacht worden geaccrediteerd te zijn tot en met het einde van het tweede academiejaar dat volgt op het einde van het academiejaar waarin de nieuw bepaalde studieomvang, voor de eerste keer geheel doorlopen werd. Dit betekent dat de echte beoordeling van de kwaliteit volgt nadat de eerste afgestudeerden die omgevormde opleiding hebben afgerond.
5. De VLOR vraagt om de ordeterminen te vervangen door vervaltermijnen, met als sanctie dat de beslissing dan automatisch positief zou worden als de Vlaamse Regering of de NVAO niet tijdig een beslissing neemt. De kwaliteit van opleidingen moet echter ten allen tijde gegarandeerd kunnen blijven, een dergelijke vervaltermijn met sanctie zou dat in gevaar kunnen brengen.

2. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE BEGROTING VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP

Het gunstig advies van de Inspectie van Financiën werd verleend op 20 november 2017.

Het begrotingsakkoord werd verleend op 8 december 2017.

Voorliggend voorontwerp van decreet heeft geen impact op de begroting van de Vlaamse Gemeenschap. De aanpassingen die zijn aangebracht op basis van de adviezen hebben geen bijkomende budgettaire impact.

3. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE LOKALE BESTUREN

Het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op de financiën van de lokale besturen, noch op personeelsvlak, noch op het vlak van de werkingsuitgaven, de investeringen en schuld, en de ontvangsten.

4. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP HET PERSONEELSBESTAND EN DE PERSONEELSBUDGETTEN

Het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op het personeelsbestand en op het personeelsbudget van de Vlaamse overheid, zodat het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor het algemeen beleid inzake personeel en organisatieontwikkeling, niet vereist is.

5. KWALITEIT VAN DE REGELGEVING

1. Het bijgaande voorontwerp van decreet werd grotendeels aangepast aan het wetgevingstechnisch en taalkundig advies nummer 2017/366 van 7 november 2017.
2. Het voorontwerp van decreet valt buiten het toepassingsgebied van de reguleringsimpactanalyse (RIA). Het betreft regelgeving waarvoor geen vrije beleidsruimte bestaat.

6. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1. haar principiële goedkeuring te hechten aan het bijgaande voorontwerp van decreet houdende vaststelling van het kwaliteitszorgstelsel in het hoger onderwijs;
2. de Vlaamse minister, bevoegd voor het onderwijs, te gelasten over voornoemd voorontwerp van decreet het advies in te winnen van de Raad van State, met verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van 30 dagen, met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State.

De Vlaamse minister van Onderwijs,

Hilde CREVITS

Bijlagen:

- het principiële goed te keuren voorontwerp van decreet
- de memorie van toelichting
- het advies van de SERV van 22 januari 2018
- het advies van de VLOR van 29 januari 2018